

**Примітки до річної фінансової звітності складені згідно з
Міжнародними стандартами фінансової звітності
станом на 31 грудня 2024 року
Кредитна спілка «Оберіг»**

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

1 Основна діяльність

Основні відомості

Повна назва	Кредитна спілка "Оберіг"
Код за ЄДРПОУ	26018121 UA18060130010010134
Місце знаходження за КАТОТТГ	11601, Житомирська область, Коростенський район, місто Малин, вулиця Грушевського, будинок 42;
Телефон (факс)	+380674104828
E-mail, WWW	malin@oberig.com.ua , http://www.oberig.com.ua
Види діяльності за КВЕД	64.92 Інші види кредитування

Кредитна спілка "Оберіг" (далі – Спілка або КС "Оберіг") зареєстрована 03.07.2001 року. 22.07.2004 року Спілка внесена Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України (далі – Держфінпослуг) до реєстру фінансових установ.

Спілка здійснює свою діяльність згідно з чинним законодавством, включаючи Закон України № 3254-IX "Про кредитні спілки" від 14.07.2023 року, Закон України № 1953-IX "Про фінансові послуги та фінансові компанії" від 14.12.2021 року та інші нормативні акти Національного банку України (далі – НБУ).

Кредитна спілка є юридичною особою приватного права, що створюється відповідно до закону.

Кредитна спілка надає такі види фінансових послуг відповідно до Статуту:

- 1) на підставі стандартної ліцензії:
 - а) надання коштів та банківських металів у кредит;
 - б) залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню;
- 2) надання гарантій;
- 3) фінансові платіжні послуги (крім послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима).

Кредитна спілка має право надавати фінансову послугу з торгівлі валютними цінностями та/або надавати фінансові платіжні послуги з переказу коштів без відкриття рахунку, якщо такі послуги є валютними операціями, на підставі ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій згідно з вимогами, встановленими Законом України "Про валюту і валютні операції".

Кредитна спілка має право надавати фінансові платіжні послуги у разі включення права на надання таких послуг до ліцензії кредитної спілки та внесення Регулятором відомостей про таку кредитну спілку як фінансову установу, що має право на надання платіжних послуг, до Реєстру платіжної інфраструктури у порядку, визначеному законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Кредитна спілка, крім об'єднаної кредитної спілки, має право надавати послуги (виражати їх вартість), брати на себе та виконувати свої зобов'язання, виключно в національній валюті України (крім послуги з торгівлі валютними цінностями та послуги з переказу коштів без відкриття рахунків).

5. Кредитна спілка має право здійснювати іншу господарську діяльність, надавати інші послуги виключно за умови, що така діяльність, послуги пов'язані з основною діяльністю кредитної спілки з надання фінансових послуг або необхідна кредитній спілці для забезпечення більшої доступності фінансових послуг для її членів, а саме:

- 1) оплачувати за дорученням своїх членів вартість товарів, робіт і послуг у межах наданих їм кредитів та/або в межах їхніх вкладів (депозитів);
- 2) надавати посередницькі послуги, пов'язані з наданням фінансових послуг кредитною спілкою або іншим надавачем фінансових послуг, консультаційні та інформаційні послуги, пов'язані з наданням фінансових послуг;
- 3) надавати в оренду власне майно та/або в суборенду майно, що перебуває у її користуванні;
- 4) здійснювати благодійну діяльність;
- 5) здійснювати відступлення права вимоги за кредитами, наданими членам кредитної спілки та/або іншим кредитним спілкам, у разі виникнення простроченої заборгованості за такими кредитами;
- 6) здійснювати відчуження майна, переданого кредитній спілці в порядку звернення стягнення на майно боржника або переданого кредитній спілці її боржниками добровільно, та здійснювати управління предметом застави (іпотеки) в період до його відчуження;
- 7) набувати у власність майно, необхідне для здійснення кредитною спілкою діяльності, та відчужувати його;

8) розміщувати вільні кошти на депозитних та інших рахунках у банках, об'єднаних кредитних спілках, а також придбавати державні цінні папери, облігації міжнародних фінансових організацій, що розміщуються на території України, та паї кооперативних банків;

9) залучати на договірних умовах кредити від банків, від об'єднаних кредитних спілок та/або інших кредитних спілок, кошти інших юридичних осіб, з урахуванням обмежень, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора;

10) надавати кредити іншим кредитним спілкам;

11) здійснювати іншу господарську діяльність з урахуванням обмежень, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора.

Провадження кредитною спілкою іншої діяльності, не допускається.

Спілка є членом Всеукраїнської асоціації кредитних спілок та Української об'єднаної кредитної спілки.

На звітну дату до структури Спілки входило 13 структурних підрозділів, у т. ч.: Головний офіс Спілки та 12 відокремлених підрозділів в Україні.

Таблиця 1.1

Відокремлені підрозділи	31.12.2024	31.12.2023
Кількість відокремлених підрозділів	13	15

Станом на 31.12.2024 року 100% пайового капіталу Спілки володіли фізичні особи.

Таблиця 1.2

Члени кредитної спілки	31.12.2023	31.12.2023
Кількість членів кредитної спілки	4 959	5 349

2 Операційне середовище

Діяльність кредитних спілок в Україні відбувається в умовах воєнного стану, що спричинений вторгненням російської федерації на територію України, в умовах фінансової нестабільності, зниження платоспроможності та довіри позичальників до фінансово-кредитних установ. Майбутній напрямок і наслідки вдосконалення їхнього функціонування на фінансовому ринку наразі невідомі. Подальша економічна стабільність України значною мірою залежить від ефективності економічних, фінансових та монетарних заходів, які вживаються Урядом, а також від змін у податковій, юридичній, регулятивній та політичній сферах. Майбутній економічний розвиток України залежить від зовнішніх факторів та заходів внутрішнього характеру, що будуть вжиті Урядом для підтримки зростання економічних показників, та внесення змін до податкової та іншої нормативної бази.

Керівництво Спілки, вживає всі необхідні заходи для підтримки та стабільної діяльності Спілки в умовах воєнного стану. Інтенсифікація війни може суттєво обмежити економічну активність і посилити інфляційний тиск. Актуальні для прогнозу й інші ризики:

- виникнення додаткових бюджетних потреб і формування значних фінансових дефіцитів в енергетичній сфері;
- відтермінування повернення значної частини громадян в Україну та потенційна додаткова міграція за кордон, що обмежуватиме споживчий попит, а в тривалій перспективі загрозуватиме загостренням проблем на ринку праці;
- неритмічність надходження зовнішнього фінансування;

Хоча керівництво кредитної спілки вважає, що вживає усі необхідні заходи для забезпечення стійкості діяльності кредитної спілки у даній ситуації, непередбачувані подальші погіршення у вищезазначених сферах можуть негативно вплинути на результати діяльності та фінансовий стан кредитної спілки, у спосіб, що не може бути визначений на даний момент.

Представлена фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва щодо можливого впливу умов здійснення діяльності в Україні на операції та фінансовий стан кредитної спілки. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінок керівництва.

Державне регулювання діяльності фінансових установ покладене на Національний банк України. Нормативно-правова база, що покликана регулювати різні аспекти професійної діяльності на фінансовому ринку, є досить суперечливою та не повністю сформованою. Недосконале правове середовище і проблеми державного регулювання негативно впливають на діяльність кредитних спілок.

3 Основа складання фінансової звітності

Достовірне подання фінансової звітності та відповідність Міжнародним стандартам фінансової звітності

Концептуальною основою фінансової звітності Спілки за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (надалі - МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції чинній на 31 грудня 2024 року, що офіційно оприлюдненні на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Фінансова звітність, за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року, є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірного подання фінансового стану, фінансових результатів

діяльності та грошових потоків Спілки для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Підготовлена фінансова звітність Спілки чітко та без будь-яких застережень відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з врахуванням змін, внесених РМСБО станом на 1 січня 2024 року, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації в фінансовій звітності, а саме, доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації.

При формуванні фінансової звітності, Спілка керувалась також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не суперечать вимогам МСФЗ.

Звітний період фінансової звітності

Звітним періодом, за який формується фінансова звітність, вважається календарний рік, тобто період з 1 січня 2024 року по 31 грудня 2024 року.

Склад фінансової звітності:

Перелік та назви форм фінансової звітності Спілки відповідають вимогам, встановленим МСФЗ, а саме: Баланс (Звіт про фінансовий стан) станом на 31 грудня 2024 року,

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2024 рік, Звіт про рух грошових коштів за 2024 рік,

Звіт про власний капітал за 2024 рік та 2023 рік,

Примітки до річної фінансової звітності за 2024 рік, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення на предмет повноти, достовірності та відповідності Концептуальній основі, чинному законодавству, встановленим нормативам та іншу пояснювальну інформацію.

Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня, складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч.

Перехід на нові та переглянуті стандарти, роз'яснення та поправки до чинних стандартів МСФЗ

Облікова політика, прийнята при складанні фінансової звітності, відповідає політиці, яку застосовували при складанні річної фінансової звітності Спілки за період, що закінчився 31.12.2024 року за винятком прийнятих нових стандартів, що вступили в силу з 01.01.2024 року. Спілка не застосовувала достроково будь-які інші стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але ще не вступили в силу.

Інформація про характер і вплив цих змін розкрита нижче. Хоча Спілка вперше застосувала ці поправки в 2024 році, вони не мають істотного впливу на її фінансову звітність. Так як ні одна із змін та з поправок, що набувають чинності 01.01.2024 року, не впливають на фінансову звітність Спілки і лише деякі поправки впливають на її річну фінансову звітність, розкриття відповідної інформації надається тільки в ілюстративних цілях. Характер і вплив кожного нового стандарту або поправки описані нижче:

Нові стандарти, інтерпретації та поправки до діючих стандартів і інтерпретацій, що вперше були застосовані.

Спілка застосувала наступні нові стандарти та поправки до діючих стандартів, які набули чинності стосовно річних періодів, які починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати. З 1 січня 2024 року набирають чинності зміни (заміни) та поправки до МСФЗ, а саме:

Нові стандарти

З 1 січня 2024 року та пізніше набрали чинності такі зміни до МСФЗ:

- зміни до МСФЗ 16 "Оренда" – Орендне зобов'язання в операціях продажу та зворотної оренди;
- зміни до МСБО 1 "Подання фінансової звітності" – Класифікація зобов'язань як поточні та непоточні; зміни до МСБО 1 "Подання фінансової звітності" – Непоточні зобов'язання із спеціальними умовами;
- зміни до МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів" та МСФЗ 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації" – Угоди про фінансування постачальника;
- зміни до МСБО 21 "Вплив змін валютних курсів" – Відсутність конвертованості.

Спілка не застосовувала нові або змінені стандарти, які були видані Радою з МСФЗ, але ще не набули чинності для фінансового періоду, що почався 1 січня 2024 року (перелік не включає інформацію про нові або змінені вимоги, які впливають на фінансову звітність або перше застосування МСФЗ, оскільки вони не стосуються фінансової звітності, складеної за МСФЗ).

Спілка очікує, що нові стандарти та зміни будуть застосовані при складанні фінансової звітності після набуття ними чинності. Спілка оцінила, де це можливо, потенційний вплив всіх нових стандартів та змін, які стануть чинними в майбутніх періодах.

Спілка формує фінансову звітність в електронному вигляді у форматі iXBRL відповідно до таксономії UA XBRL МСФЗ та створює файл фінансової звітності у форматі iXBRL за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, яке формує файл у форматі iXBRL у відповідності до таксономії UA XBRL МСФЗ. Фінансова звітність містить звіт про фінансовий стан, складений згідно з розподілом активів та зобов'язань на поточні та непоточні під точкою входу 210-310.

4 Основні положення облікової політики

Основа формування облікових політик

Облікові політики - конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом

господарювання при складанні та поданні фінансової звітності. МСФЗ наводить облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються. Такі політики не слід застосовувати, якщо вплив їх застосування є несуттєвим.

Облікова політика Співки розроблена та затверджена її керівництвом відповідно до вимог МСБО 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки" та інших чинних МСФЗ.

Інформація про зміни в облікових політиках

Співка обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними.

Співка не застосовувала зміни в облікових політиках в 2024 році порівняно із обліковими політиками, які Співка використовувала для складання фінансової звітності за період, що закінчився 31 грудня 2024 року.

Далі наведено основні принципи облікової політики, що були застосовані під час підготовки цієї фінансової звітності. Ці принципи облікової політики застосовувалися послідовно до всіх періодів.

Фінансові інструменти

Фінансовий інструмент – це будь-який контракт, який приводить до фінансового активу одного суб'єкта господарювання і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу іншого суб'єкта господарювання.

Фінансовий актив – це будь-який актив, що є:

- ✓ грошовими коштами;
- ✓ інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- ✓ контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання або обмінювати фінансові активи чи фінансові зобов'язання з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими для Співки;

- ✓ контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу Співки та який є непохідним інструментом, за який Співка зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу Співки.

Фінансове зобов'язання – це будь-яке зобов'язання, що є:

- ✓ контрактним зобов'язанням надавати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому суб'єктові господарювання, або обмінюватися фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно несприятливими для Співки;

- ✓ контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу Співки, та який є непохідним інструментом, за яким Співка зобов'язана або може бути зобов'язана надавати змінну кількість власних інструментів капіталу, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу Співки.

Фінансові активи

Первісне визнання

Згідно з положеннями МСБО 9 "Фінансові інструменти", фінансові активи класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, та фінансові активи, наявні для продажу.

При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю, за винятком (у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) витрат, безпосередньо пов'язаних із здійсненням операції.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Співка бере на себе зобов'язання з придбання активу. До стандартних операцій з купівлі-продажу фінансових активів відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Інвестиції утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами та фіксованим терміном погашення класифікуються як утримувані до погашення у випадку, якщо Співка має намір та змогу утримувати їх до погашення. Інвестиції, які Співка має намір утримувати протягом невизначеного терміну, не включаються до цієї категорії. Після первісного визнання інвестиції, утримувані до погашення, обліковуються за амортизованою вартістю. Доходи та витрати відображаються у звіті про прибутки та збитки, якщо інвестиція знецінюється, а також у процесі амортизації.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами, що не котируються на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу та не класифікуються як торгові цінні папери або інвестиційні цінні папери, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу

ефективної ставки. Прибутки та збитки відображаються у звіті про прибутки та збитки при припиненні визнання або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, а також у процесі амортизації.

Визначення справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових інструментів, що не мають активного обігу на ринку, визначається з використанням відповідних методів оцінки, які включають використання чистої дисконтованої вартості, порівняння з ідентичними інструментами, стосовно яких існує інформація про ринкові ціни та інші відповідні методи оцінки.

Згортання

Згортання фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати згортання або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Зменшення корисності фінансових активів

Спілка визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансових активів або групи фінансових активів, на кожну звітну дату. Вважається, що відбувається зменшення корисності фінансового активу або групи фінансових активів тоді й тільки тоді, коли існують об'єктивні ознаки зменшення корисності в результаті однієї чи більше подій, що настали після первісного визнання активу ("випадок виникнення збитків"), і такий випадок (або випадки) виникнення збитків мають вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу чи групи фінансових активів, які можуть бути достовірно визначені. Про зменшення корисності можуть свідчити об'єктивні ознаки того, що позичальник чи група позичальників зазнають суттєвих фінансових труднощів, порушують зобов'язання зі сплати процентів чи основної суми боргу, ймовірність банкрутства, а також, коли в результаті огляду ринку отримані дані свідчать про помірковане зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни у рівні прострочених платежів, що корелюють зі збитками по активах.

Заборгованість кредити членам та кредитних установ

Спілка визначає зменшення корисності заборгованості кредитів членам та кредитних установ шляхом включення активу до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Така група фінансових активів оцінюється на предмет зменшення корисності на сукупній основі.

Балансова вартість активу знижується за рахунок використання рахунку резерву на зменшення корисності (резерв під очікувані кредитні збитки), і сума збитку від зменшення корисності відображається у звіті про прибутки та збитки. Процентні доходи продовжують нараховуватись на зменшену балансову вартість активу на основі первісної ефективної процентної ставки. Кредити списуються за рахунок резерву, якщо вже немає реальної перспективи відшкодування у найближчому часі. Якщо у наступному році сума очікуваного збитку від зменшення корисності зростає або знижується й таке збільшення чи зниження може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності зростає чи зменшується шляхом коригування рахунку резерву. Якщо списання пізніше відновлюється, то відповідна сума відновлення відображається у звіті про прибутки та збитки.

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою за фінансовим активом. Якщо кредит надано під змінну (плаваючу) процентну ставку, то ставкою дисконтування для визначення збитків від зменшення корисності буде поточна ефективна процентна ставка.

Порядок формування резерву під очікувані кредитні збитки пов'язаний із класифікаційними критеріями активів. Резерв під очікувані кредитні збитки розраховувати у відповідності до вимог Постанови правління Національного банку України № 14 від 2 лютого 2024 року "Про затвердження Положення про порядок регулювання діяльності кредитних спілок в Україні". Прийняти, що методика розрахунку та відображення зменшення корисності фінансових активів унаслідок кредитних збитків не суперечить МСФЗ 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації".

Резерв під очікувані кредитні збитки розраховувати у залежності від стадії знецінення (рівня кредитного ризику).

Дебіторська заборгованість, у т. ч. кредит вважається простроченим, якщо за станом на зазначену дату (дату визначену умовами договору (кредитного договору) чи на дату визначення простроченості) повністю або частково не виконано зобов'язань у строки та обсягах, встановлених умовами договору (договору кредиту, чи договору поставки), щодо повернення тіла кредиту та/або сплати процентів за кредитом чи здійснення поставки товарів, робіт, послуг. До суми очікуваного платежу, залежно від визначеного порядку сплати визначеного кредитним договором, можуть входити, відповідно, сума заборгованості чи проценти.

Методика розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки прописана в обліковій політиці Спілки.

Фінансові інвестиції, утримувані до погашення

Спілка оцінює на індивідуальній основі, чи існують ознаки зменшення корисності за інвестиціями, утримуваними до погашення. У випадку наявності ознак, що були понесені збитки від зменшення корисності, сума цих збитків визначається як різниця між балансовою вартістю активу та поточною вартістю очікуваних грошових потоків. Балансова вартість активу зменшується, а сума збитку відображається у звіті про прибутки та збитки.

Якщо, у наступному році сума оцінених збитків від знецінення зменшується внаслідок події, яка сталася

після того, як були визнані збитки від знецінення, тоді раніше визнані суми збитків відображаються у звіті про прибутки та збитки.

Реструктуризовані кредити

Спілка намагається, по можливості, замість звернення щодо стягнення застави, переглядати умови кредитів, наприклад, продовжувати строки погашення та погоджує нові умови кредитування.

Облік подібної реструктуризації проводиться наступним чином:

- ✓ якщо реструктуризація не обумовлена фінансовими труднощами позичальника, то Спілка використовує підхід, аналогічний до підходу щодо фінансових зобов'язань, описаного нижче;
- ✓ якщо реструктуризація обумовлена фінансовими труднощами позичальника і кредит визнано таким, що втратив корисність після реструктуризації, то Спілка визнає різницю між теперішньою вартістю грошових потоків згідно з новими умовами договору, дисконтованих з використанням первинної ефективної ставки, та балансовою вартістю до реструктуризації, у складі відрахування до резервів під зменшення корисності у звітному періоді.

Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити з тим, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів. Такі кредити продовжують оцінюватись на предмет зменшення корисності на сукупній основі, а їх відновлювальна вартість розраховується з використанням первісної ефективної процентної ставки за кредитом.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається:

- ✓ якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ✓ якщо Спілка передала практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом та передала контроль над цим активом.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, первісне зобов'язання знімається з обліку, а нове відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у звіті про прибутки та збитки.

Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість – це фінансовий актив, який являє собою контрактне право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання.

Дебіторську заборгованість визнавати активом, якщо існує ймовірність отримання КС майбутніх економічних вигід і її можливо достовірно визначити. В балансі дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги, визнавати по чистій вартості, що дорівнює сумі дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки.

Для дебіторської заборгованості без значного компонента фінансування, окремих контрактних активів, визначених відповідно до МСФЗ 15 "Дохід від договорів з клієнтами" використовувати спрощений підхід формування резерву під очікувані кредитні збитки, що передбачає визнання в обліку очікуваних кредитних збитків протягом всього строку дії активу незалежно від якості активу, тобто без необхідності аналізу змін кредитного ризику та визначення лише 3-ої стадії знецінення (непрацюючі/а). Для решти дебіторської заборгованості (зокрема заборгованість за судовими витратами, що визнані судом) використовувати загальний підхід.

Непоточна дебіторська заборгованість, на яку нараховуються проценти, відображається в балансі за амортизованою собівартістю з використанням ефективної ставки відсотка під час здійснення амортизації дисконту (премії) та нарахування процентів. Визначення теперішньої вартості залежить від виду заборгованості та умов її погашення.

Частина непоточної дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, відображається на ту саму дату в складі поточної дебіторської заборгованості.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти складаються з готівки в касі та коштів на поточних рахунках у банках та заборгованості кредитних установ зі строком погашення до 90 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями.

Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Інвестиція визначається зазвичай як еквівалент грошових коштів тільки в разі короткого строку погашення, наприклад, протягом не більше ніж три місяці з дати придбання.

Грошові кошти та їх еквіваленти визнаються за умови відповідності критеріям визнання активами.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості.

У разі обмеження права використання коштів на поточних рахунках в у банках (наприклад, у випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації) ці активи можуть бути класифіковані у складі непоточних активів. У випадку прийняття НБУ рішення про ліквідацію банківської установи та відсутності ймовірності повернення грошових коштів, визнання їх як активу припиняється і їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду.

Зобов'язання. Залучені кошти

Поточні зобов'язання – це зобов'язання, які відповідають одній або декільком із нижченаведених ознак:

- Спілка сподівається погасити зобов'язання або зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- Спілка не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом щонайменше дванадцяти місяців після звітного періоду. Поточні зобов'язання визнаються за умови відповідності визначенню і критеріям визнання зобов'язань.

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Спілка має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику, що включають заборгованість перед кредитними установами або заборгованість перед членами.

Після первісного визнання залучені кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Прибутки та збитки відображаються у звіті про прибутки та збитки, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

Оренда

При обліку орендних операцій, Спілка виступає, як орендар, та договори оренди відображаються в звіті про фінансовий стан. На дату початку оренди Спілка визнає зобов'язання по оренді щодо орендних платежів, а також актив, що орендується, як право на використання активом протягом терміну оренди. Спілка визнає витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді, як фінансові витрати, а витрати на оренду, як витрати по амортизації права на використання активу.

Спілка переоцінює зобов'язання з оренди при настанні певної події (наприклад, зміні термінів оренди, зміні майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів) та враховує суми переоцінки зобов'язання з оренди в якості коригування активу як право на використання активом протягом терміну оренди.

Спілка допускає два звільнення від визнання оренди із відображенням у звіті про фінансовий стан: а) щодо оренди активів з низькою вартістю і б) короткострокової оренди зі строком не більше 12 місяців. У такому випадку, Спілка відображає орендні платежі з віднесенням на прибутки чи збитки.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – нерухомість (земля чи будівля, або частина будівлі, або їх поєднання), утримувана (власником або орендарем згідно з угодою про фінансову оренду) з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей. Інвестиційна нерухомість утримується Спілкою з метою отримання доходу від здачі в оренду або для підвищення вартості вкладеного капіталу і не експлуатується Спілкою.

Інвестиційна нерухомість первісно обліковується за собівартістю з врахуванням витрат на здійснення операцій. Інвестиційна нерухомість надалі обліковується за вартістю, яка відображає поточну ринкову вартість і є сумою, на яку можна обміняти цю нерухомість при укладенні договору на ринкових умовах між добре обізнаними незалежними сторонами. Переоцінка інвестиційної нерухомості здійснюється на кожну звітну дату і визнається у звіті про прибутки та збитки як "Переоцінка інвестиційної нерухомості". Дохід від оренди відображається у звіті про прибутки та збитки в складі інших операційних доходів.

Наступні витрати капіталізуються тільки тоді, коли існує ймовірність того, що Спілка отримає пов'язані з ними економічні вигоди, і що їх вартість може бути достовірно оцінена. Всі інші витрати (на ремонт та обслуговування) визнаються як витрати періоду.

Основні засоби

Основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей, чи використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.

Обладнання відображається за фактичною вартістю без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності. Будівлі оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням амортизації та зменшення корисності, визнаної після дати переоцінки. Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка здійснюється, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

На дату переоцінки, накопичена амортизація згортається відносно сукупної вартості активів, в свою чергу чиста залишкова вартість збільшується або зменшується до переоціненої вартості. Приріст вартості від

переоцінки відображається у звіті про фінансовий стан в складі резерву з переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у звіті про прибутки та збитки. В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у звіті про прибутки та збитки. Зменшення вартості від переоцінки відображається у звіті про прибутки та збитки за вирахуванням безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного в резерві з переоцінки основних засобів.

Щорічне перенесення сум з резерву переоцінки основних засобів до складу нерозподіленого прибутку здійснюється за рахунок різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів.

При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації активу починається з місяця, наступного за місяцем, у якому актив введений в експлуатацію. Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	<i>Років</i>
Будинки, споруди та передавальні пристрої	10 - 50
Машини та обладнання	4 - 8
Транспортні засоби	10 - 20
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4 - 12
Інші основні засоби	12 - 15

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року та коригуються при необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований.

Нематеріальні активи включають придбані програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 2 - 20 років, та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

Активи призначені для продажу

Спілка класифікує необоротні активи (або групу вибуття) як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись, в основному, шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) мають бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем ймовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Спілки додержуватись плану продажу необоротного активу (або групи вибуття). При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й виконання такого плану. Крім цього, необоротний актив (група вибуття) має активно пропонуватись до реалізації за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім того, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації необоротних активів призначених для продажу.

Спілка оцінює активи (групу вибуття), класифіковані як призначені для продажу, за меншою з двох оцінок: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. В разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе зменшення корисності активів (або групи вибуття), Спілка відображає збиток від зменшення корисності при первісному, а також наступному списанні їх вартості до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

Запаси

Запаси – це активи, які утримуються для продажу у звичайному ході бізнесу чи перебувають у процесі виробництва для такого продажу або існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг.

Придбані або вироблені (виготовлені самостійно) запаси обліковують за їх собівартістю.

При видатку (вибутті) запасів застосовують формулу собівартості "перше надходження – перший видаток" (ФІФО). Собівартість вибуття визначають як добуток кількості вибутих (реалізованих) запасів і собівартості одиниці цих запасів.

Оподаткування

Розрахунок поточних податкових витрат здійснюється відповідно до податкового законодавства України.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються по всіх тимчасових різницях за методом балансових зобов'язань. Відстрочений податок на прибуток відображається по всіх тимчасових різницях, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відстрочений податковий актив відображається в обліку лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочений податковий актив та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло сили на звітну дату.

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Спілки. Ці податки включаються до складу адміністративних та операційних витрат.

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Спілка має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Спілка не має схем пенсійного забезпечення, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Ці витрати відображаються у звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

Доходи

Доходи визнаються за методом нарахування.

Дохід – це збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення чистих активів, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників. Дохід визнається у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначенню та критеріям визнання. Визнання доходу відбувається одночасно з визнанням збільшення активів або зменшення зобов'язань.

Дохід від продажу фінансових інструментів, інвестиційної нерухомості або інших активів визнається у прибутку або збитку в разі задоволення всіх наведених далі умов:

- а) Спілка передала покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на фінансовий інструмент, інвестиційну нерухомість або інші активи;
- б) за Спілкою не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка зазвичай пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими фінансовими інструментами, інвестиційною нерухомістю або іншими активами;
- в) суму доходу можна достовірно оцінити;
- г) ймовірно, що до Спілки надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією; та
- г) витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

Дохід від надання послуг

Дохід від надання послуг відображається в момент виникнення незалежно від дати надходження коштів і визначається, виходячи із ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу.

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Для всіх фінансових інструментів, визначених за амортизованою вартістю, процентні доходи чи витрати відображаються за ефективною процентною ставкою, що є ставкою, яка точно дисконтує очікувані майбутні виплати та надходження протягом очікуваного строку служби фінансового інструменту чи більш короткого періоду, де це можливо застосувати, до чистої балансової вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання. При обчисленні враховуються всі договірні умови за фінансовим інструментом (наприклад, право на дострокове погашення) та всі винагороди чи додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з фінансовим інструментом та є невід'ємною частиною ефективною процентної ставки, але не враховуються майбутні збитки за кредитами. Балансова вартість фінансового активу чи фінансового зобов'язання коригується в разі перегляду Спілкою своєї оцінки платежів або надходжень. Скоригована балансова вартість обчислюється, виходячи з первісної ефективною процентної ставки, а зміни балансової вартості відображаються як процентні доходи чи витрати.

При зменшенні відображеної у фінансовій звітності вартості фінансового активу чи групи аналогічних фінансових активів внаслідок зменшення корисності, процентні доходи продовжують визнаватись з використанням первісної ефективною процентної ставки на основі нової балансової вартості.

Витрати

Витрати визнаються за методом нарахування.

Витрати – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення чистих активів, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначенню та одночасно з визнанням збільшення зобов'язань або зменшення активів.

Витрати негайно визнаються у звіті про прибутки та збитки, коли видатки не надають майбутніх економічних вигід або тоді та тією мірою, якою майбутні економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати визнанню як активу у звіті про фінансовий стан.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки також у тих випадках, коли виникають зобов'язання без визнання активу. Витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи.

Витрати за позиками, які не є частиною фінансового інструменту та не капіталізуються як частина собівартості активів, визнаються як витрати періоду. Спілка капіталізує витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, як частина собівартості цього активу.

Умовні активи та зобов'язання

Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань здійснюється, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоймовірним.

5 Основні припущення, оцінки та судження

При підготовці фінансової звітності Спілка здійснює оцінки та припущення, які мають вплив на елементи фінансової звітності, ґрунтуючись на МСФЗ, МСБО та тлумаченнях, розроблених Спілкою з тлумачень міжнародної фінансової звітності. Оцінки та судження базуються на попередньому досвіді та інших факторах, що за існуючих обставин вважаються обґрунтованими і за результатами яких приймаються судження щодо балансової вартості активів та зобов'язань. Хоча ці розрахунки базуються на наявній у керівництва Спілки інформації про поточні події, фактичні результати можуть зрештою відрізнятись від цих розрахунків. Области, де такі судження є особливо важливими, області, що характеризуються високим рівнем складності, та області, в яких припущення й розрахунки мають велике значення для підготовки фінансової звітності за МСФЗ, наведені нижче.

Судження щодо безперервності діяльності

24 лютого 2022 року, без оголошення війни, російська федерація здійснила широкомасштабне військово-терористичне вторгнення на територію України. Цього ж дня, у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, Указом Президента України № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні" введено воєнний стан на усій території України. Виходячи із подій, умов та ситуації, що склалася на дату звітності, Спілка не виявляє ознак суттєвої невизначеності та не ставить під значний сумнів здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Дана фінансова звітність Спілки підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбуватиметься в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Спілка не могла продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

Керівництво Спілки уважно стежить за ситуацією і реалізує заходи щодо зниження негативного впливу подій воєнного стану на Спілку.

Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ

Якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, керівництво Спілки застосовує судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів для прийняття економічних рішень та достовірною, у тому значенні, що фінансова звітність:

- подає достовірно фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки;
- відображає економічну сутність операцій, інших подій або умов, а не лише юридичну форму;
- є нейтральною, тобто вільною від упереджень;
- є повною в усіх суттєвих аспектах.

Під час здійснення судження керівництво Спілки посилається на прийнятність наведених далі джерел та враховує їх у низхідному порядку:

- вимоги в МСФЗ, у яких ідеться про подібні та пов'язані з ними питання;
- визначення, критерії визнання та концепції оцінки активів, зобов'язань, доходів та витрат у

Концептуальній основі фінансової звітності. Під час здійснення судження керівництво Спілки враховує найостанніші положення інших органів, що розробляють та затверджують стандарти, які застосовують подібну концептуальну основу для розроблення стандартів, іншу професійну літературу з обліку та прийняті галузеві практики, тією мірою, якою вони не суперечать вищезазначеним джерелам.

Судження щодо справедливої вартості активів

Справедлива вартість інвестицій, що активно обертаються на організованих фінансових ринках, розраховується на основі поточної ринкової вартості на момент закриття торгів на звітну дату (мінімальний біржовий курс). В інших випадках оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам, та інших факторів з врахуванням вимог МСФЗ 13 "Оцінка справедливої вартості".

Судження щодо справедливої вартості фінансових інструментів

У випадках, коли справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, що обліковуються у звіті про фінансовий стан, не може бути отримана шляхом спостережень за активними ринками, вона визначається за допомогою набору технік оцінювання, що включають доступну ринкову інформацію.

Керівництво Спілки вважає, що облікові оцінки та припущення, які відносяться до оцінки фінансових

інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що:

- вони з високим ступенем ймовірності, з часом, зазнають змін, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо відсоткових ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань під час оцінки інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та

- вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи (витрати) може бути значним.

Якби керівництво Співки використовувало інші припущення щодо відсоткових ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати офerti і коригувань під час оцінки інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів у разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений у фінансовій звітності чистий прибуток та збиток.

Використання різних маркетингових припущень та/або методів оцінки також може мати значний вплив на передбачувану справедливу вартість.

Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів

Керівництво Співки застосовує професійне судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу фінансових активів. Професійне судження за цим питанням ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших факторах. Проте існують невизначеності, які можуть бути пов'язані з призупиненням обігу цінних паперів, що не є підконтрольним керівництву Співки фактором і може суттєво вплинути на оцінку фінансових інструментів.

Судження щодо резерву під зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Співка регулярно проводить аналіз кредитів і дебіторської заборгованості на предмет зменшення корисності. Співка використовує своє судження при оцінці збитків від зменшення корисності в ситуаціях, коли позичальник зазнає фінансових труднощів і відсутній достатній обсяг фактичних даних про аналогічних позичальників. Співка аналогічним чином оцінює зміни майбутніх грошових потоків на основі даних спостережень, що вказують на несприятливу зміну в статусі погашення зобов'язань позичальниками в складі групи, що співвідноситься з випадками невиконання зобов'язань за активами у складі групи. Керівництво використовує оцінки, що базуються на історичних даних про історію збитків стосовно активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику й об'єктивних ознак зменшення корисності за групами кредитів і дебіторської заборгованості. Співка використовує своє судження при коригуванні даних спостережень стосовно групи кредитів або дебіторської заборгованості для відображення поточних обставин.

Судження щодо відстроченого активу з податку на прибуток

Відстрочений актив з податку на прибуток визнається стосовно усіх невикористаних податкових збитків, коли існує вірогідність отримання прибутку, що підлягає оподаткуванню в майбутньому, щодо якого збитки можуть бути використані. Судження керівництва необхідні для визначення суми відстроченого активу з податку на прибуток, який може бути визнаний, виходячи з вірогідних строків і розміру майбутнього прибутку, що підлягає оподаткуванню, разом із стратегією податкового планування.

6 Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти в касі

Поточний рахунок в банку

Інші рахунки в банках

Вклади на депозитних рахунках до 90 днів

Разом

31.12.2024

1 031

1

146

2 177

Таблиця 6.1.

31.12.2022

917

74

2100

3091

Для цілей формування звіту про рух грошових коштів Співка розподіляє рух коштів на операційну, інвестиційну та фінансову діяльність.

До руху коштів від операційної діяльності відносяться внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки та депозитні рахунки в установах банків та об'єднаної кредитної спілки а також кредити надані членам кредитної спілки.

До руху коштів від інвестиційної діяльності відносяться кредити надані іншим кредитним спілкам та пайові внески до об'єднаної кредитної спілки.

До руху коштів від фінансової діяльності відносяться кредити отримані від банків, інших кредитних спілок, фінансових організацій та інші запозичені кошти.

7 Фінансові інвестиції

Фінансові інвестиції та заборгованість інших кредитних установ включає:

Таблиця 7.1

	31.12.2024	31.12.2023
Не поточні фінансові інвестиції та заборгованість інших кредитних установ		
Пайові внески в об'єднану кредитну спілку	19 429	19 670
Резерв під зменшення корисності	(3 543)	(3 000)
Не поточні фінансові інвестиції разом	15 886	124
Поточні фінансові інвестиції та заборгованість інших кредитних установ		
Поточні фінансові інвестиції	125	
Резерв під зменшення корисності		
Поточні фінансові інвестиції разом	125	
Всього	125	124

8 Кредити надані та інші активи, що не є фінансовими активами

Кредити надані

Кредити надані включають:

Таблиця 8.1

	Кредити надані	31.12.2024	31.12.2023
Членам кредитної спілки у т. ч.		19 429	20 100
не прострочений			
прострочення на дату визначення простроченості немає		15 074	14 447
під наглядом			
прострочення на дату визначення простроченості становить від 1 до 30 днів включно		643	1 062
перший рівень			
прострочення на дату визначення простроченості становить від 31 до 60 днів включно		71	73
другий рівень			
прострочення на дату визначення простроченості становить від 61 до 90 днів включно		93	123
третій рівень			
прострочення на дату визначення простроченості становить від 91 до 180 включно		318	93
четвертий рівень			
прострочення на дату визначення простроченості становить понад 180 включно		3	4 302
		230	
у т. ч.: безнадійний			
безнадійні кредити		3 230	4 064
Мінус - резерв під зменшення корисності на сукупній основі		(3 543)	(4 475)
Всього		15 886	15 625

Кредити надані членам кредитної спілки на такі потреби:

Таблиця 8.2

Структура кредитів наданих членам кредитної спілки	31.12.2024	%	31.12.2023	%
комерційні кредити	417	2,1	415	2,0
кредити, надані на ведення фермерських господарств	392	2,0		
кредити, надані на ведення особистих селянських господарств	3	0,0	3	0,0
кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт та реконструкцію нерухомого майна	13	0,1	12	0,1
споживчі кредити	18 604	95,8	19 670	97,9
у тому числі:				
придбання автотранспорту				

придбання аудіо-, відео- побутової техніки та комп'ютерів
інші потреби

Разом

18 604	95,8	19 670	97,9
19 429	100	20 100	100

Резерв під зменшення корисності кредитів наданих

Узгодження змін резерву під зменшення корисності кредитів наданих є таким:

Таблиця 8.3

Резерв під зменшення корисності кредитів наданих	31.12.2024	31.12.2023
Початок року	4 476	5640
Нараховано за рік	117	666
Використано на списання кредитів	0	0
Сторновано (зменшено)	(1 050)	(1831)
Кінець року	3 543	4475

Кредити, зменшення корисності яких визначено на індивідуальній основі

Згідно з діючими вимогами, кредити можуть бути списані лише за умови затвердження такого списання Наглядовою радою кредитної спілки, а в окремих випадках, на підставі відповідного рішення суду.

Застава та інші інструменти зменшення кредитного ризику

Розмір та види застави, що вимагається Спілкою, залежать від оцінки кредитного ризику. Спілкою запроваджено основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Основні види отриманої застави включають: житло, надвірні будівлі, домашнє майно, тощо.

Спілка зі встановленою періодичністю здійснює моніторинг ринкової вартості застави, переоцінку її вартості, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами.

Інші нефінансові активи

Інші активи, що не є фінансовими активами включають:

Таблиця 8.4

Інші активи, що не є фінансовими активами	31.12.2024	31.12.2023
Переплати персоналу		1
Спільні фонди, створені для підтримки ліквідності		
Інше	134	192
Разом	134	193
Мінус – резерв під зменшення корисності	(90)	(145)
Всього	44	48
	31.12.2024	31.12.2023
Всього кредити надані та інші активи, що не є фінансовими активами (Таблиця 8.1 та Таблиця 8.4)	15 930	15 673

Резерв під зменшення корисності сформований на інші нефінансові активи

Таблиця 8.5

Резерв під зменшення корисності сформований на інші нефінансові активи	31.12.2024	31.12.2023
Початок року	145	390
Нараховано за рік	108	3
Використано на списання дебіторської заборгованості	(56)	(219)
Сторновано (зменшено)	(56)	(29)
Кінець року	197	145

Проценти за кредитами наданими

Проценти за кредитами наданими включають:

Таблиця 8.6

Проценти за кредитами наданими	31.12.2024	31.12.2023
--------------------------------	------------	------------

Проценти за кредитами наданими членам кредитної спілки у т. ч.	1 252	1347
не прострочений		
прострочення на дату визначення простроченості немає	353	300
під наглядом		
прострочення на дату визначення простроченості становить від 1 до 30 днів включно	34	45
перший рівень		
прострочення на дату визначення простроченості становить від 31 до 60 днів включно	0	5
другий рівень		
прострочення на дату визначення простроченості становить від 61 до 90 днів включно	14	9
третій рівень		
прострочення на дату визначення простроченості становить від 91 до 180 включно	117	16
четвертий рівень		
прострочення на дату визначення простроченості становить понад 180 включно	734	972
у т. ч.: безнадійний		
безнадійні кредити	734	901
Мінус - резерв під зменшення корисності на сукупній основі	(824)	(990)
Всього	428	357

Внаслідок ситуації, яка склалась в економіці України, а також як результат економічної нестабільності, що склалась на дату балансу, існує ймовірність того, що ступінь повернення цих активів у значній мірі залежить від ефективності заходів, які знаходяться поза зоною контролю Спілки. Ступінь повернення даної заборгованості Спілці визначається на підставі обставин та інформації, які наявні на дату балансу. На думку керівництва, додатковий резерв під фінансові активи на сьогоднішній день не потрібен, виходячи з наявних обставин та інформації.

9 Активи призначені для продажу

Станом на 31.12.2024 року у Спілці відсутні активи, утримувані для продажу.

10 Оренда

Станом на 31.12.2024 року Спілка виступає, як орендар та на протязі 2024 року Спілка відображала орендні платежі з віднесенням на прибутки чи збитки та не проводила облік орендних операцій у відповідності до МСФЗ 16 "Оренда".

11 Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

Основні засоби

Таблиця 11.1

Найменування	31.12.2024		Надходження	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуття		Нарахована амортизація	Втрати від зменшення корисності	Інші зміни		31.12.2023	
	первісна (переоцінена на вартість)	знос		первісної (переоціненої вартості)	знос	первісна (переоцінена на вартість)	знос			первісної (переоціненої вартості)	знос	первісної (переоціненої вартості)	знос
Будинки, споруди та передавальні пристрої	1984	332			952	175	33				1032	190	
Машини та обладнання	512	464					18				512	482	

Транспортні засоби	31	26						4				31	30
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	580	511						26				580	537
Інші основні засоби	284	127						19				284	146
Разом	3391	1460						952	175	100		2439	1385

Основні засоби

Найменування	31.12.2022		Надходження	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуття			Втрачено від зменшення корисності	Інші зміни		31.12.2023	
	первісна (переоціненої вартості)	первісна (переоціненої вартості)		первісна (переоціненої вартості)	зношення	первісна (переоціненої вартості)	зношення	зношення		Нарахована амортизація	первісна (переоціненої вартості)	зношення	первісна (переоціненої вартості)
Будинки, споруди та передавальні пристрої	2621	382				637	102	52				1984	332
Машини та обладнання	578	535	26			92	92	21				512	464
Транспортні засоби	31	22						4				31	26
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	580	484						27				580	511
Інші основні засоби	284	108						19				284	127
Разом	4094	1531	26			729	194	123				3391	1460

Станом на 31.12.2024 та 2023 років у Співки не було об'єктів основних засобів, що тимчасово не використовуються.

12 Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

Нематеріальні активи

Таблиця 12.1

Найменування	31.12.2023		Надходження	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуття			Втрачено від зменшення корисності	Інші зміни		31.12.2023	
	первісна (переоціненої вартості)	зношення		первісна (переоціненої вартості)	зношення	первісна (переоціненої вартості)	зношення	зношення		Нарахована амортизація	первісна (переоціненої вартості)	зношення	первісна (переоціненої вартості)

Інші нематеріальні активи	238	106					14				238	120
---------------------------	-----	-----	--	--	--	--	----	--	--	--	-----	-----

Нематеріальні активи

Найменування	31.12.2022		Надходження	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуття		Нарахована амортизація	Втрати від зменшення корисності	Інші зміни		31.12.2023	
	первісна (переоцінена на вартість)	знос		первісної (переоціненої вартості)	знос	первісна (переоцінена на вартість)	знос			первісна (переоціненої вартості)	знос	первісна (переоціненої вартості)	знос
Інші нематеріальні активи	171	98	67					8				238	106

13 Оподаткування

Діяльність кредитних спілок оподатковується на загальних підставах. Спілка самостійно подає податкову декларацію із податку на прибуток та вираховує його згідно з прийнятими положеннями по нормативній ставці, що становить 18%.

Таблиця 13.1

Податок на прибуток	31.12.2024	31.12.2023
Прибуток до оподаткування	(1 063)	(15)
Нормативна ставка податку	18%	18%
Податок за встановленою податковою ставкою	140	
Витрати з податку на прибуток (донараховано податок на прибуток по акту перевірки № 20578/06-30-04-08/26018121 від 04.10.2024р за 2018р-67тис грн, 2019- 69тис. грн, 2020р-4тис грн та за 2021рік – 0 тис грн, загальна сума 140 тис грн		

14 Резерви під зменшення корисності та інші резерви

Динаміка змін у резервах на покриття збитків від зменшення корисності та інших резервів була такою:

Резерви під зменшення корисності на заборгованість за неповерненими кредитами наданими членам кредитної спілки

Таблиця 14.1

Резерви під зменшення корисності на заборгованість за неповерненими кредитами наданими членам кредитної спілки	31.12.2024	31.12.2023
Початок року	4 475	5 640
Нараховано за рік	117	666
Використано на списання активів	0	0
Сторновано (зменшено)	(1 049)	(1 831)
Кінець року	3 543	4 475

Резерви під зменшення корисності на заборгованість за відсотками по неповерненими кредитами наданими членам кредитної спілки

Таблиця 14.2

Резерви під зменшення корисності на заборгованість за відсотками за неповерненими кредитами наданими членам кредитної спілки	31.12.2024	31.12.2023
Початок року	990	1567
Нараховано за рік	30	82
Використано на списання активів	0	0
Сторновано (зменшено)	(196)	(659)
Кінець року	824	990

Резерви під зменшення корисності на заборгованість за судовими витратами

Таблиця 14.2

Резерви під зменшення корисності на заборгованість за судовими витратами	31.12.2024	31.12.2023
Початок року	145	171
Нараховано за рік	1	3
Використано на списання активів	0	0
Сторновано (зменшено)	(56)	(29)
Кінець року	90	145

Резерви під зменшення корисності на заборгованість за претензіями та відшкодуванням завданих збитків

Таблиця 14.3

Резерви під зменшення корисності на заборгованість за претензіями та відшкодуванням завданих збитків	31.12.2024	31.12.2023
Початок року	0	219
Нараховано за рік	107	
Використано на списання активів	(0)	(219)
Сторновано (зменшено)	0	0
Кінець року	107	0

Резерви за позовами, гарантіями та зобов'язаннями визнаються як зобов'язання.

Забезпечення (резерв) виплат відпусток

Таблиця 14.5

Забезпечення (резерв) виплат відпусток	31.12.2024	31.12.2023
Початок року	425	442
Нараховано за рік	281	271
Використано на виплату відпусток	(212)	(288)
Сторновано (зменшено)	0	0
Кінець року	494	425

15 Запаси

Запаси включають наступне:

Запаси	31.12.2024	31.12.2023
Сировина й матеріали		
Паливо	2	1
Будівельні матеріали		
Запасні частини	5	5
Інші матеріали		
Малоцінні та швидкозношувані предмети		
Разом	7	6

Поточні		
поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями до запитання	15	32
до 3-х місяців		
від 3-х до 12-ти місяців	151	205
Разом	166	237
Всього заборгованість за процентами нарахованими по внесках (вкладах) членів кредитної спілки на депозитні рахунки	167	245
Інші поточні зобов'язання		
Інші поточні зобов'язання включають:		
Інші поточні зобов'язання	31.12.2023	Таблиця 17.3 31.12.2023
Зобов'язання перед особами, що припинили членство у кредитній спілці	644	9
Інші зобов'язання	14	2
Разом	658	11

18 Капітал

Пайовий капітал

Пайовий капітал кредитної спілки формується за рахунок обов'язкових пайових внесків у порядку, встановленому цим Законом та статутом кредитної спілки.

Пайовий капітал кредитної спілки може бути збільшено за рахунок спрямування частини прибутку кредитної спілки на збільшення обов'язкових пайових внесків членів у порядку, встановленому статутом кредитної спілки та рішенням загальних зборів її членів, або за рахунок внесення членами кредитної спілки додаткових коштів для збільшення обов'язкових пайових внесків членів кредитної спілки у строки та порядку, встановлені статутом кредитної спілки та рішенням загальних зборів її членів.

Таблиця 18.1

Пайовий капітал	31.12.2024	31.12.2023
Пайові внески членів кредитної спілки (обов'язкові)	6	6
Пайові внески членів кредитної спілки (обов'язкові періодичні)		
Разом	6	6

Капітал (резерв) переоцінки

Резерв з переоцінки основних засобів, нематеріальних активів, фінансових інструментів та ін. використовується для відображення збільшення справедливої вартості, а також їх зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується попереднього збільшення вартості того ж самого активу, попереднього відображеного у складі капіталу.

Рух за статтями резервів переоцінки був таким:

Таблиця 18.3

Капітал (резерв) переоцінки	31.12.2023	Приріст	Списання	31.12.2024
Резерв з переоцінки основних засобів	82		69	13
Резерв з переоцінки нематеріальних активів				
Разом	82		69	13
Капітал (резерв) переоцінки	31.12.2022	Приріст	Списання	31.12.2023
Резерв з переоцінки основних засобів	86		4	82
Резерв з переоцінки нематеріальних активів	1	1		
Разом	87		5	82

Резервний капітал

Резервний капітал кредитної спілки призначений для покриття можливих збитків кредитної спілки та формується і використовується у порядку, визначеному цим Законом, нормативно-правовими актами Регулятора та статутом кредитної спілки.

5. Джерелами формування резервного капіталу є вступні внески членів кредитної спілки, а також щорічні відрахування від прибутку (чистого фінансового результату звітного року або нерозподіленого прибутку) кредитної спілки. Статутом кредитної спілки можуть бути передбачені додаткові джерела формування резервного капіталу.

6. Кредитна спілка зобов'язана спрямовувати до резервного капіталу не менше 50 відсотків прибутку, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками звітного періоду (календарного року), до моменту, коли на кінець звітного періоду співвідношення резервного капіталу до активів кредитної спілки становитиме не менше 15 відсотків, а непокритий збиток буде відсутній.

У разі якщо за підсумками звітного періоду (календарного року) співвідношення резервного капіталу до активів кредитної спілки становить від 15 відсотків до 20 відсотків, а непокритий збиток відсутній, кредитна спілка зобов'язана спрямувати до резервного капіталу не менше 10 відсотків прибутку, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками звітного періоду (календарного року).

У разі якщо за підсумками звітного періоду (календарного року) співвідношення резервного капіталу до активів кредитної спілки становить більше 20 відсотків, а непокритий збиток відсутній, кредитна спілка спрямовує до резервного капіталу частину прибутку, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками звітного періоду (календарного року), у розмірі, визначеному рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Таблиця 18.4

Резервний капітал	31.12.2024	31.12.2023
Резервний капітал, сформований за рахунок вступних внесків членів кредитної спілки	297	295
Резервний капітал, сформований за рахунок доходу кредитної спілки	58	2638
Резервний капітал, сформований за рахунок інших джерел	3301	3301
Разом	3 656	6 234

Резервний капітал використовується, як першочергове джерело покриття збитків кредитної спілки за результатами фінансового року в зазначеному порядку за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Станом на 31.12.2023 року Спілка мала збиток в сумі 3 068 тис. грн (3053 тис. грн за 2022 рік та 15 тис. грн за 2023 рік), також нерозподілений дохід на 31.12.2021 року в сумі 489 тис. грн. Згідно порядку розподілу доходу та покриття збитків КС «Оберіг», затвердженим протоколом загальних зборів №22 від 06.10.2022 року, загальними зборами Спілки було прийняте рішення про покриття збитку в сумі 3 068 тис. грн за рахунок нерозподіленого доходу 489 тис. грн та резервного капіталу в сумі 2579 тис. грн, протокол загальних зборів № 24 від 21.06.2024 року.

19 Доходи

Доходи за звітні періоди включають наступне:

Дохід від реалізації послуг

Таблиця 19.1

Дохід від реалізації послуг	31.12.2024	31.12.2023
Дохід за кредитами наданими членам кредитної спілки	10 572	10 032
Інші операційні доходи		
Інші операційні доходи	31.12.2024	31.12.2023
Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю	69	5
Дохід від реалізації інших оборотних активів	777	535
Дохід від одержаних штрафів, пені, неустойки		
Відшкодування раніше списаних активів	1 053	1770
Дохід від списання кредиторської заборгованості		
Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів	22	23
Разом	1	2
	921	333

Інші фінансові доходи

Таблиця 19.2

Інші фінансові доходи	31.12.2024	31.12.2023
Дохід за кредитами наданими іншим кредитним спілкам		

Дохід за вкладками на депозитних рахунках в банках		
Дохід за вкладками на депозитних рахунках в об'єднаній кредитній спілці		
	3	
Дохід на внески внесені до капіталу кооперативного банку та об'єднаної кредитної спілки		
Відсотки одержані		
Інші доходи від фінансових операцій	9	7
Разом	12	7

Інші доходи

Таблиця 19.3

	31.12.2024	31.12.2023
Інші доходи		
Дохід від реалізації фінансових інвестицій		
Дохід від безоплатно одержаних активів	322	3
Інші доходи від звичайної діяльності		
Разом	322	3

20 Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати

Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати включають:

Матеріальні витрати

Таблиця 20.1

	31.12.2024	31.12.2023
Матеріальні витрати		
Витрати сировини й матеріалів	46	63
Витрати палива й енергії	65	49
Витрати будівельних матеріалів		
Витрати запасних частин		
Інші матеріальні витрати	27	63
Матеріальні витрати	138	175

Витрати на персонал

Таблиця 20.2

	31.12.2024	31.12.2023
Витрати на персонал		
Заробітна плата та премії	2 927	2750
Нарахування на фонд заробітної плати	660	623
Витрати на персонал	3 587	3373

Інші адміністративні та операційні витрати

Таблиця 20.3

	31.12.2024	31.12.2023
Інші адміністративні та операційні витрати		
Оренда та утримання приміщень	2 285	2328
Ремонт та обслуговування основних засобів	63	36
Витрати на розрахунково-касове обслуговування та інші банківські послуги	57	48
Витрати на охорону та інше утримання офісу	101	112
Послуги зв'язку та Інтернет	174	212
Резерв під очікувані кредитні збитки		
Витрати на проведення загальних зборів та презентаційні витрати		2
Юридичні та консультаційні послуги	3 839	3114
Операційні податки	144	14
Витрати на відрядження та відповідні витрати		29
	47	

Витрати на страхування	10	12
Благодійна діяльність		
Витрати на сплату членських внесків до асоціацій та об'єднань кредитних спілок та на відрахування до спільних фінансових фондів (метою формування яких є фінансове оздоровлення кредитних спілок)	48	47
Пені та штрафи сплачені		
Витрати на обслуговування орендованих основних засобів		
Інше	1 020	840
Інші адміністративні та операційні витрати	7 788	6 794

21 Управління ризиками

Діяльності кредитної спілки притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Спілки, а кожен співробітник Спілки несе відповідальність за вплив ризиків, пов'язаних з його службовими обов'язками.

Спілка наражається на фінансові ризики (кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик) та нефінансові ризики (юридичний, операційний та інші ризики).

Структура управління ризиками

Остаточну відповідальність за встановлення та затвердження цілей в сфері управління ризиками та капіталом несе Наглядова рада. При цьому Спілка має окремий незалежний підрозділ, що відповідає за управління ризиками та моніторинг за ними.

Правління

Правління відповідає за внесення пропозицій та реалізацію всіх цілей в сфері управління ризиками та капіталом, а також за загальне управління ризиками, контроль та впровадження політики управління ризиками. Регулярний аналіз ризиків забезпечує достатню основу для прийняття рішень членами Правління щодо доречності процедур у процесі виявлення, оцінки та мінімізації ризиків.

Правління здійснює управління активами та пасивами Спілки у відповідності до нормативно-правової бази України, забезпечує баланс між ризиками та прибутками та також підтримує систему ефективного управління ризиками.

Кредитний комітет

Кредитний комітет несе загальну відповідальність за розробку стратегії управління кредитними ризиками та впровадження принципів, структури, політики та лімітів. Цей комітет відповідає за основні питання, пов'язані з ризиками, і здійснює управління та контроль за процесом прийняття рішень стосовно ризиків. Він також відповідає за дотримання індивідуальних лімітів у межах, встановлених Наглядовою радою. Усі дозволи на надання кредитів видаються Кредитним комітетом.

Внутрішній аудит, управління ризиками, комплаєнс

Процеси управління ризиками, порушення законодавства, внутрішніх документів КС, виникнення конфлікту інтересів в Спілці підлягають постійному моніторингу менеджерами з управління ризиками та комплаєнсу також періодичному аудиту внутрішнім аудитором, який перевіряє як достатність процедур, так і дотримання Спілкою цих процедур.

Системи оцінки ризиків та звітування

Спілка здійснює регулярний контроль та оцінку ризиків, на які вона наражається, керуючись як рекомендаціями регулятора, так і власним досвідом. Основним методом обмеження рівня ризику є встановлення та контроль лімітів. Основою системи лімітів є нормативні показники регулятора та ліміти, прийняті в Спілці.

Зниження ризику

Спілка активно використовує різні види забезпечення (заставу, поруку) для зниження кредитного ризику. Використання забезпечення кредиту дає Спілці можливість контролювати активи у разі невиконання зобов'язань позичальником. Забезпечення є потенційним джерелом погашення кредиту. Однак рішення Спілки надати кредит не приймається лише на основі наявності достатнього забезпечення по даному кредиту. Кожне рішення надати кредит супроводжується кредитним аналізом, що знижує кредитний ризик та підвищує якість кредитного портфелю Спілки.

Спілка вживає ряд заходів, щоб гарантувати погашення кредитів. Після надання кредиту, працівники на яких покладено обов'язки з управління ризиками несуть відповідальність за управління кредитом, що включає постійний моніторинг фінансового стану позичальника, дотримання позичальником положень, встановлених кредитним договором, а також пошук нових можливостей подальшої співпраці із ним. Моніторинг кредитів забезпечує виявлення на ранніх етапах ознаки того, що у позичальника виникли фінансові труднощі у погашенні кредиту. Це робиться на ранніх етапах, щоб максимізувати вплив коригувальних дій Спілки та знизити можливі збитки.

Надмірна концентрація ризиків

Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Спілки до змін у конкретній галузі чи

географічному регіоні. Концентрація виникає в тому разі, якщо певна група членів працюють на одному або декількох суб'єктах господарювання, що здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні, або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють здатність членів Спілки виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу через зміни в економічних, політичних або інших умовах.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політика і процедури Спілки включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. Весь процес управління кредитами здійснюється за встановленою кредитною політикою. Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років не було значної концентрації ризику у кредитному портфелі Спілки.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик понесення Спілкою збитку в результаті невиконання договірних зобов'язань. Спілка здійснює управління та контроль кредитного ризику шляхом встановлення лімітів на суму ризику, який вона готова взяти на себе, стосовно окремих членів і географічної концентрації, а також шляхом моніторингу рівня заборгованості до встановлених лімітів.

Спілка запровадила процес перевірки якості кредитів для забезпечення завчасного виявлення можливих змін кредитоспроможності членів. Ліміти встановлюються шляхом застосування системи класифікації кредитного ризику, яка встановлює рейтинг ризику для кожного члена. Рейтинги ризику підлягають регулярному перегляду. Процес перевірки якості кредитів дозволяє Спілці оцінювати потенційний збиток в результаті ризиків, на які він наражається, та вживати відповідні дії для їх усунення. Спілка встановлює ліміти кредитного ризику, зокрема щодо концентрації кредитів, кредитів пов'язаним особам, перевірки кредитоспроможності позичальників, встановлені критерії прийнятності кредитування впровадження чіткого, послідовного процесу ухвалення кредитним комітетом рішень за результатами розгляду заяв членів КС про надання кредитів, забезпечення належного супроводження кредиту до його погашення.

Для аналізу кредитної якості клієнтів, Спілка сегментує кредитний портфель у залежності від мети надання кредиту на наступні категорії:

- ✓ комерційні кредити;
- ✓ кредити, надані на ведення фермерських господарств;
- ✓ кредити, надані на ведення особистих селянських господарств;
- ✓ кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт та реконструкцію нерухомого майна;
- ✓ споживчі кредити.

Аналіз за строками погашення прострочених кредитів, корисність яких не зменшилась, за класами фінансових активів:

Більш детальна інформація стосовно резерву під зменшення корисності кредитів наведена в Примітці 14 "Резерви під зменшення корисності та інші резерви".

Аналіз зменшення корисності

Для цілей визнання збитків від зменшення корисності фінансових активів у бухгалтерському обліку, Спілка використовує модель понесених збитків. Ця модель передбачає, що збитки мають бути визнані лише тоді, коли спостерігаються об'єктивні випадки понесення збитків.

Основні міркування в ході аналізу зменшення корисності кредитів включають:

- ✓ існують будь-які відомі труднощі щодо надходження грошових потоків від членів; або
- ✓ порушення первісних умов договору.

Спілка здійснює аналіз зменшення корисності у двох напрямках: створення резерву під зменшення корисності на сукупній та індивідуальній основі.

Резерв під зменшення корисності кредитів на сукупній основі

Спілка визначає суму резерву під зменшення корисності наданих кредитів, стосовно яких ще немає об'єктивних ознак зменшення корисності, на сукупній основі. Спілка аналізує резерви під зменшення корисності на кожну звітну дату. Збитки від зменшення корисності визначаються з урахуванням такої інформації: збитки в портфелі у попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу між моментом можливого понесення збитку від зменшення корисності та моментом визначення зменшення корисності як такого, що потребує створення резерву в ході аналізу зменшення корисності окремих активів, а також очікувані надходження та відшкодування в разі зменшення корисності. Надалі резерв під зменшення корисності переглядається на предмет відповідності загальній політиці Спілки.

Резерв під зменшення корисності на індивідуальній основі

Спілка визначає суму резерву під зменшення корисності окремо за кожним безнадійним кредитом в індивідуальному порядку на повну суму цієї заборгованості. Збитки від зменшення корисності оцінюються на кожну звітну дату, якщо будь-які непередбачені обставини не вимагають більшої уваги.

Також Спілка моніторить нормативи ризиковості операцій, встановлені регулятором¹:

Таблиця 21.1 (%)

Норматив	Нормативне значення	31.12.2024	31.12.2023
Норматив кредитного ризику (К3)	≤ 25	0,0	0,0

Норматив концентрації кредитних ризиків (К4)

≤ 3

1,2

0,9

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності – це ризик того, що Спілка не зможе виконати свої зобов'язання за виплатами при настанні строку їх погашення у звичайних або непередбачених умовах. Ризик ліквідності включає неможливість управляти незапланованим скороченням або змінами в джерелах фінансування. Ризик ліквідності також виникає внаслідок нездатності розпізнати або врахувати зміни кон'юнктури ринку, які впливають на здатність швидко реалізувати активи з мінімальною втратою їх вартості.

Управління ліквідністю спрямоване на досягнення достатнього рівня ліквідних активів та підтримку диверсифікованої ресурсної бази, а також на дотримання діючого законодавства та нормативно-правових актів щодо управління ризиком ліквідності, забезпечення збалансованості обсягів активів та пасивів КС за строками, забезпечення бази фінансування активних операцій, забезпечення можливості заміщення одним пасивів іншими, диверсифікація активів та зобов'язань, проведення кредитних операцій з урахуванням необхідності дотримання у відповідному періоді показника К5.

Для забезпечення ефективності управління ліквідністю, Спілка управляє як активами, так і пасивами. Основні джерела фінансування включають внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

Для контролю за ризиком ліквідності, Спілка на регулярній основі здійснює моніторинг позицій щодо ліквідності. Основним методом аналізу є аналіз строкової структури активів та пасивів Спілки. Для чого формуються звіти, що включають дані про строки погашення всіх балансових активів та пасивів. Спілка вважає, що аналіз продуктів за строками кінцевого погашення не в повній мірі відображає реальний рух грошових коштів. Спілка досліджує динаміку таких продуктів. За результатами аналізу такої динаміки, Спілка розробляє сценарії ситуацій з ліквідністю.

Також Спілка щоденно моніторить нормативи ліквідності та управління джерелами фінансування, встановлені регулятором:

Таблиця 21.2 (тис. грн.)

Норматив	Нормативне значення	31.12.2024	31.12.2023
Норматив запасу ліквідності (К5)	Більше 0	1 555	3214,3

¹ Тут і надалі подано нормативи, що встановлені Постановою правління Національного банку України № 14 від 2 лютого 2024 року "Про затвердження Положення про порядок регулювання діяльності кредитних спілок в Україні".

Ринковий ризик

Ринкові ризики – це ризики, пов'язані з можливими збитками через коливання різноманітних ринкових чинників (наприклад, процентних ставок, тощо). Ринковий ризик включає: процентний ризик, валютний ризик, цінний ризик та ризик дострокового погашення.

Спілка використовує різноманітні методи та підходи для аналізу та контролю ринкового ризику.

Процентний ризик

Процентний ризик – це ризик потенційних втрат від несприятливих та неочікуваних змін процентних ставок, що має вплив на майбутні грошові потоки та справедливу вартість фінансових інструментів.

Спілка використовує різноманітні підходи та методи для аналізу процентного ризику. Основним інструментом є аналіз активів та пасивів за строками до перегляду процентних ставок. Спілка має можливість формувати відповідний звіт на щоденній основі, прогнозування розвитку ситуації, визначення обсягів фінансових ресурсів, необхідних для реалізації плану дій, зниження чутливості процентної маржі, проведення активної політики обмеження ризиків на основі операцій з фіксованою доходністю, лімітування процентного ризику.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик потенційних збитків внаслідок несприятливих та неочікуваних коливань обмінних курсів іноземних валют, який має потенційний вплив на прибутковність та капітал Спілки.

Оскільки, Спілка не проводила за звітний і попередні періоди операції в іноземній валюті, то для Спілки невластивий валютний ризик.

Ціновий ризик

Ціновий ризик – ризик того, що вартість фінансового інструменту коливатиметься внаслідок змін ринкових цін незалежно від того, спричинені ці зміни факторами, які властиві конкретному типу цінних паперів або їх емітенту, чи факторами, які впливають на в ці цінні папери в обігу на ринку.

Оскільки, Спілка не проводила за звітний і попередні періоди операцій із цінними паперами, то для Спілки невластивий ціновий ризик.

Ризик дострокового погашення

Ризик дострокового погашення – це ризик понесення Спілкою фінансового збитку внаслідок того, що її члени та контрагенти погасять зобов'язання або вимагатимуть погашення зобов'язань раніше чи пізніше, ніж очікувалось.

Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років керівництво вважає, що для Спілки не властивий ризик дострокового

погашення.

Операційний ризик

Операційний ризик - імовірність виникнення збитків Спілки внаслідок неадекватності або збоїв внутрішніх процесів, впливу людського фактору, збоїв і помилок у системах, а також впливу зовнішніх подій.

До цієї категорії належать всі види шахрайств, юридичний ризик і не належить стратегічний та репутаційний ризик. У разі збоїв в системі внутрішнього контролю операційний ризик може призвести до фінансових збитків мати правові чи регулятивні наслідки або спричинити шкоду репутації.

Концепція контролю, моніторингу й своєчасного реагування на потенційні ризики є ефективним інструментом управління ризиками. Контролі включають в себе ефективний розподіл обов'язків, прав доступу, процедур авторизації, навчання персоналу та процедури оцінки ризиків, запровадження системи контролю за діями персоналу, введені заходи інформаційної безпеки, провадяться інструктажі з охорони праці, пожежної безпеки, постійне підвищення кваліфікації персоналу, запроваджені заходи з охорони приміщень та матеріальних цінностей.

Рівень операційних ризиків знижений завдяки комплексу заходів, що включає: впровадження системи управління операційних ризиків, аналіз та моніторинг процесів та продуктів в частині управління операційними ризиками, навчання персоналу та підвищення обізнаності працівників про операційні ризики в цілому, контроль за дотриманням працівниками Спілки нормативних документів.

Комплаєнс - ризик

Комплаєнс- ризик – імовірність порушення законодавства, внутрішніх документів КС, виникнення конфлікту інтересів, який неможливо врегулювати.

Рівень комплаєнс - ризику знижений завдяки запровадженню системи контролю за дотримання норм, здійснюється постійний моніторинг законодавства, провадиться контроль за випадками виникнення конфлікту інтересів, контроль за операціями з пов'язаними з КС особами, проводиться навчання з персоналом щодо комплаєнсу.

22 Договірні та умовні зобов'язання

Оподаткування

Українське законодавство щодо оподаткування та здійснення інших операцій продовжує розвивається по мірі переходу до ринкової економіки. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх інтерпретація залежить від точки зору місцевих, обласних і центральних органів державної влади та інших урядових органів. Нерідко точки зору різних органів на певне питання не співпадають. У випадках, коли ризик відпливу ресурсів є ймовірним, Спілка нараховує податкові зобов'язання на основі оцінок керівництва. У разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на оцінці керівництва економічної діяльності Спілки, ймовірно, що Спілка змушена буде сплатити додаткові податки, штрафи та пені. Така невизначеність може вплинути на вартість фінансових інструментів, втрати та резерви під знецінення, а також на ринковий рівень цін на угоди. Керівництво вважає, що Спілка дотримувалася всіх нормативних положень, і всі передбачені законодавством податки були нараховані та сплачені.

Діяльність Спілки та її фінансовий стан і надалі будуть зазнавати впливу розвитку політичної ситуації в Україні, включаючи застосування існуючих та майбутніх законодавчих та податкових нормативних актів. Керівництво Спілки вважає, що зобов'язання, які можуть виникнути у результаті таких непередбачуваних обставин, пов'язаних з її операційною діяльністю, не будуть мати на Спілку більшого впливу, ніж на інші подібні суб'єкти господарювання в Україні.

Станом на 31.12.2024 року керівництво Спілки вважає, що інтерпретація Спілкою норм податкового законодавства, вказаного вище, є належною.

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Спілка виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Спілки.

Умовні активи та умовні зобов'язання

Кредитна спілка не ідентифікує умовних зобов'язань та умовних активів у розумінні МСБО 37 "Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи".

23 Операції з пов'язаними сторонами

Відповідно до МСБО 24 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін", пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма. До пов'язаних осіб в кредитній спілці відносяться:

- 1) керівники кредитної спілки, головний внутрішній аудитор, головний ризик-менеджер, головний комплаєнс-менеджер, керівники та члени комітетів ради та правління кредитної спілки;
- 2) асоційовані особи фізичної особи, визначені пунктом 1 цієї частини;

3) юридичні особи, в яких фізичні особи, визначені пунктами 1 і 2 цієї частини, є керівниками та/або власниками істотної участі;

4) особи, які не визначені пунктами 1-3 цієї частини, але можуть впливати на управління або діяльність кредитної спілки:

керівник юридичної особи (підприємства, установи, організації), місце роботи в якій є ознакою членства у кредитній спілці;

керівник закладу освіти, місце навчання та/або роботи в якому є ознакою членства у кредитній спілці;

керівник професійної спілки або релігійної організації, належність до якої є ознакою членства у кредитній спілці;

5) будь-яка особа, через яку проводиться операція в інтересах осіб, визначених цією частиною.

Операції з пов'язаними сторонами

2024

Таблиця 23.1
2023

Кредити надані:

Непогашені кредити станом на 1 січня (загальна сума)

Кредити, видані протягом року

Погашення кредитів протягом року

Інші зміни

Непогашені кредити станом на 31 грудня (загальна сума)

Внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки:

Внески (вклади) на депозитні рахунки станом на 1 січня

462

319

Внески (вклади) на депозитні рахунки, отримані протягом року

1 053

612

Внески (вклади) на депозитні рахунки, погашені протягом року

(708)

(469)

Інші зміни

Внески (вклади) на депозитні рахунки станом за 31 грудня

807

462

Проценти за кредитами отриманими

Проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки

94

35

Оренда надана

1 731

1882

Адміністративні та інші господарські операції

1 572

1456

Винагорода

1 040

934

24 Достатність капіталу

Спілка здійснює активне управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності. Достатність капіталу Спілки контролюється з використанням нормативів, встановлених регулятором при здійсненні нагляду за Спілкою.

Основною ціллю управління капіталом Спілки є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності.

Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років Спілка повністю дотримувалася всіх зовнішніх встановлених вимог щодо капіталу.

Спілка управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з її діяльністю.

Норматив фінансової стійкості

Таблиця 25.1 (%)

Нормативи	Нормативне значення	31.12.2024	31.12.2023
Нормативи фінансової стійкості (K1)	≥ 10	15,0	21,1

Станом на 31.12.2024 року норматив фінансової стійкості Спілки перевищував встановлений законодавством

мінімальний норматив.

Норматив достатності капіталу

Таблиця 25.2 (%)

Нормативи	Нормативне значення	31.12.2024		31.12.2023	
Норматив достатності капіталу (K2)	≥ 7	13,1	17,0		

Станом на 31.12.2024 року норматив достатності капіталу Спілки перевищував встановлений законодавством мінімальний норматив.

25 Події після дати балансу

Зміни в умовах здійснення діяльності в Україні

Кредитна спілка оцінила події, що мали місце після дати балансу до 14 лютого 2025 року, дати, на яку ця фінансова звітність була підготовлена до випуску, та дійшла висновку, що питання, які вимагають розкриття, відсутні.

26 Затвердження фінансової звітності

Фінансова звітність за рік, що закінчується 31 грудня 2024, була затверджена Наглядовою радою 14 лютого 2025 року. Зміни у фінансовій звітності після її затвердження не допускаються.

Керівник

Особа на яку покладено ведення бухгалтерського обліку, ФОП

Сергій ЗАЛУЦЬКИЙ

Оксана ГОГУНСЬКА